

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becserek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:

Egész évre ----- 12 ft.

Félévre ----- 6 "

Negyedévre ----- 3 "

Egy hóra ----- 1 "

— Egyen szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vásár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 260. szám.

Szerda, november 11.

A szabadelvűség.

Nagybecskerek, november 11

Óriási az a fényes győzelem, a melyet a szabadelvű párt a most lefolyt képviselőválasztások alkalmával az ellenzék sokféle árnyalatai fölött aratott.

A reakció, mely más történelmi környezetben olykor legalább félelmetes, sőt néha borzasztó volt, szánandó karrikatúrává lett.

Ugy megvilágította Bánffy Dezső báró a sötétség apostolait, hogy ezeknek nem volt idejük elbujni, a bagolyról pedig tudvaló, hogy csak este tud zsákmányra vadászni. Ugy jártak ők, mint azok a bolyongó lelkek, melyek alig tudtak valahol megvalósulni, testet ölteni.

A szabadelvűség zászlója erős kézben volt, a Bánffy Dezső báró kezében, az ő fáradhatlan, hazafias tevékenysége, erélyes államférfiúi eszélyessége, tapintata és szerencsés keze mindenütt elevenére tapintott a dolognak s diadalra vezette a rendezett hadsereget s szétrobbantotta a kétes elemeket.

Az emberiségnek mindig megvoltak, most is megvannak a maga változatlan fejlődési törvényei, melyeket hiába akarnak utjokban megakadályozni a sirjaikból hazajáró szellemek. A kétségbeesésnek és bosszúnak va-banque politikája mindig csak önmagát semmisítette meg.

A mi hazánk sohasem volt, sohasem lehet, sohasem is lesz félszke, sem a reakciónak, sem a fanatizmusnak. Az élénk temperamentumu, gyors felfogásu és tetteire ép oly gyorsan kész magyar népet nem oly könnyű a civilizáció általános irányától eltántorítani, vagy visszatartani. Ma már a paraszt látköre sem szorul a falu határai közé.

A fejlődés és haladás szabadsága az, melyben az élet nyilvánul: különben be-

következik a mozdulatlanság, a megkövesülés, a halál. A szabadság szellemét nem lehet többé elfojtani. Betölti az immár a falusi kastélyt és szalmakunyhót ép úgy, mint a városi palotát, haladásra, felvilágosodásra ösztönözve a legkonzervatívabb elemeket is.

Sivár, terméketlen, kiaszott avart képeznek a történelem ama korszakai, melyek a haladásnak és szabad fejlődésnek pillanatnyi fennakadását jelzik.

Gyászos nevet szereztek maguknak azok az államférfiak, kik a megállást, vagy éppen a visszalépést tették jelszavukká. Csak azok az egyének és népek lettek nagyokká, akik a haladás zászlaját lobogtatták. Az emberiség haladásának ellenállhatlan áramlata folyton előre tör, elnyelve a romokat és lerontva az utjában levő akadályokat.

Állandó, történelmi igazság, politikai axióma, hogy a magyar nemzet és a magyar állam csak úgy maradhat fenn, ha a szabadelvűség utján legelő sorban halad előre. Összeszorongott, csaknem az enyészetre szélre jutott mindannyiszor, valahányszor csak ez ösvényről letért. Mig ellenben folyton fejlődött, folyton gyarapodott, létjogosultságának biztosítékait folyton szaporította a szabadelvűség zászlója alatt.

Eros meggyőződés, hogy a hazának és nemzeti ügynek azok tesznek szolgálatokat, kik oda törekednek, hogy a szabadelvűség minden irányban önzetlen odaadással és csüggedés nélküli lelkesedéssel fentartassék. Ezt parancsolja a mult idők története, ezt javasolják összes hagyományaink, indokolják polgári, politikai, vallási és társadalmi érdekeink, kilátásaink.

Ellenkező esetben, mint a szörvénys baljóslatu jelenségek már is fenyegetnek, szabadelvűség nélkül nálunk is bomlásnak

indulna a társadalom és utána az állam. A magyar nemzeti érdekek fölé kerekednének az osztályok, felekezeti ségek és nemzetiségi egyenetlenségek. Bekövetkeznék az a véres áramlat, mely kitágítja a társadalomban már is mutatkozó réseket; kitérésre juttatná az antiszemitizmusz fajgyűlöletét, megerősítené a szocializmuszt nálunk is, mint Németországban és diadalra segítené a nemzetiségi viszálykodásokat.

Igy éreznek, így vannak meggyőződve nálunk azok a hazafias érzelmű államférfiak, kik ezen vésszes irányu áramlat ellen elszánt küzdelmet, önfeláldozó hazafias tevékenységet folytatnak, akiket tehát a zsarnoki hatalom, vagy a szabadságüldözés vádjával illetni nemcsak méltatlanság, hanem a nyilvánvaló tények és a kézzelfogható történelmi igazságok megtagadása, meghazudtolása.

Tudjuk a hazai történelemből, hogy nemzetünk nagy győzelmei, s az örök igazság nagy ütközetei nem a vallási túrelmetlenség, vagy nemzetiségi fajgyűlölet fegyvereivel vívattak. Éppen azért az igaz hazafi, aki a szó szoros értelmében szabadelvű is, teljes készséggel ismeri el a különböző vallásfelekezetek törvényes, igaz jogait. Sőt nemcsak elismeri ezeket, de azt sem ellenzi, hogy mindezek tovább fejlesztessenek, és újabb és újabb védelmekben, biztosítékokban s az állami kedvezményekben részesíttessenek.

Herezegh Mihály.

A „Budapesti Tudósító“ fel van hatalmazva annak kijelentésére, hogy mindazok, a miket a bécsi „Reichswehr“ a kvóta kérdésről írott cikkében a magyar kormány álláspontjáról vagy szándékáról közöl, teljesen alaptalan koholmányok.

A „TORONTÁL“ tárczája.

A testvéri csók.

Egymás mellett ültek a kisleányos szobácskában. Titokzatos félhomály terjeszkedett ki felettünk, a tárgyak lassan-lassan elmosódtak, ünnepies cserd támadt egyszerre. A két fiatal teremtés csak nézett merően maga elé; a leány szemeiben fáradt, rezignált tekintet, a férfiban lázas emésztő tűz. Mindakettő egymásra gondolt. Szerették egymást és titkolták. A férfi nem szólt; nem volt joga hozzá. A leány nem beszélt mert tudta, hogy legyőzhetetlen az akadály köztük.

Ereztek hetek, hónapok óta, hogy így nem maradhat, tudták, hogy tenniük kell valamit. Végre a leány tekintete elveszté merevségét. Fájó mosoly suhant végig az arcán, valami jutott eszébe. Terv villant meg agyában, kegyetlen igaz, de jobb a teljes válásnál. Így őt és magát is megmenti a kintől. Kőfal lesz köztük, amelyen át a szerelem sohasem talál utat.

Es szólt:

— Látja, barátom, én mernék fogadni, sőt tudom, hogy maga mire gondol és bátran mondhatom, hogy hama nyomon van. Csalódik, nem vagyunk gyerekek, le kell számolnunk végre egymással. Maga azt hiszi, hogy én halálosan szerelmes vagyok magába. Es nem úgy van. Nem vagyok egyebe magának, mint őszinte igaz jó barátja. Kérem magát, ne gondoljon reám soha más módon. Látja, oly szép, oly önzetlen érzés az, ami engemet magához von. Maga egy

borongós melázó kedély mert tán az élet nem váltotta be önnek tett ígéreteit. Nincs senkije a világon... Nincs aki szeresse. Amit maga iránt érzek, az, hogy vonzódok a lelkéhez. Sőt szeretem is magát, de mint testvér testvért, barát barátot. Tudja mit? Leszek én magának hű barátja, akinek minden tut-bajt elmondhat. Bármikor jöhet hozzám, talál majd mindig egy őszinte szívet, önzetlen lelket, amely kész magát vigasztalni, amennyire az egy nő hatalmában áll. Nos, ön hallgat, nem szól semmit? Azt hiszem, mint fiatal leány, nyiltabb, őszintébb magával szemben nem lehetek. Vagy neheztel reám? Lehet, hogy az életben sok leány mondja majd magának más értelemben: Szeretem! „Szerelmet sokat és sokszor találhatni. Igaz barátságot, mely mindent ad, cserében érte semmit sem kíván, ritkán. Aloe virág a barátság, a szerelem illatos rózsza.“ Na, kérem, miért nem szól, miért néz oly sötéten reám? Könyörgöm, értsen meg. Oly nagyon nehezére esik.

— Barátság! szólt a férfi fájó mosollyal. Mondhatom, gyönyörűen beszélt! Próbáljuk meg, nem bánom. Azt hiszi, hogy evvel segít magán és rajtam? Hiába. Belátok a lelkébe, tudom jól, hogy mit akar elérni. Szép mondásokat én is épp úgy tudok, mint maga. A jó gondolat hiába van ott, hol él még tennünk az érzés, a szenvedély. Bevallom azt is, hogy ön szebben, nemesebben gondolkozik, mint én. Maga okos, nagyon okos leány s hozzá képest én nagyon is ostoba vagyok. Tudom jól, fel tudom fogni, hogy soha sem fog szeretni másképpen, mint felebarátját, de azt állítja, hogy nincs önben más érzés irányomban, mint amit testvér iránt érez. Jól van,

én hiszem, miként elhiszek önnek mindent, a mit mond, vakon bizom önben, maga a bálványom, az egyedüli istenségem, azt az imát mondom önhez is, amelyet a legmagasabbhoz: Credo! — de ha van bátorsága — úgy csókoljon meg. Legyen ez a csók bizonyítéka annak, hogy igaz, amit nekem mondott. Nos, ön habozik? Miért nem csókolja meg — barátját? Szóljon, fél tőlem?

A leány nem felelt.

— Látja, hogy igaz, szólt izgatottan a férfi. — Nem mer, mert nem bizik magában...

A leány holthalavány lett, kezeit görcsösen összeszorította.

A férfi nem látott semmit, mert ezalatt besötétedett.

Kettős félelem kizakodott a leány lelkében. Félt a csóktól, félt attól, ha nem teszi, azzal bebizonyítja, hogy hazugság volt az egész. Erezte, hogy mélység előtt áll, ha még egy kicsit haboz, beleszédül, merész szökés pedig átgorhat rajta. Pajkos kacajra kényszeríté magát a leány és hetykén szólt a férfinéz:

— Itt van, tessék.

Odahajolt hozzá. Lázasan, félve, remegve. Alig akarta érinteni az ajkát. De mikor ajka a férfi ajkához ért, hirtelen reszketés fogta el, csak egyet érzett még, hogy ajkuk egybeforr, lázas, égető csókba.

— Mond hát, hogy úgy szeretsz mint a testvéredet, suttogja a leány arcát simogatva a fiatalember.

Ghita.

Postaküldemények házhoz szállítása.

— november 11.

Tekintve a Nagybecskerekén 1896. évi november 16-án berendezendő posta házhoz való kézbesítést, a közönség tájékoztatása czéljából a következő erre vonatkozó szabályokat közöljük:

1. Nagyobb súlyú vagy terjedelmű csomagoknál, kivált ha cmeletre szólnak, a kézbesítő kívánhatja, hogy a kocsitól a lakásra való be-, illetve felszállásnál a címzett vagy cselédje neki segítségét nyújtson.

2. A háznál való kézbesítésért (kifizetésért) következő díjak járnak:

a) csomagért, tekintet nélkül súlyra, értékre vagy utánvételeire stb., darabonként 5 kr.;

b) pénzes levélért hasonlóképen darabonként 3 kr.;

c) utalványért darabonként 2 kr., illetve ha ugyanazon címzettnek egyszerre 5-nél több utalvány fizettetik ki, darabonként 1 kr., de ez esetben consignatióként legalább 10 kr.

Express-küldemények- és utalványokért e díjak nem járnak; hasonlóképen a levélpostai utánvételes levelekért sem.

3. Címzettnek a kézbesítési díjat a küldeményt netán terhelő portóval, utánvétellel vagy egyéb költséggel együtt a kézbesítés alkalmával még a küldemény (pénzösszeg) átvétele előtt le kell fizetnie.

4. Azon magánosok, kik a házhoz kézbesítést nem kívánják, hanem küldeményeiket (pénzeiket) a postahivatalban kívánják átvenni, csomagjaik, pénzes leveleik és utalványaiknak külön kezelésért és késleltetésért tartásáért havonként előre 3 forint raktárdíjat fizetnek, és ezzel az addig csomagokért és pénzes levelekért járó 2 krosz értesítési díj fizetése alól fölmentetnek.

A mennyiben ezen címzettek levelezésüket is a postahivatalban kívánják átvenni, ezért külön a rendes fiókdíjat fizetik (havonként 1 frt.)

5. A raktáros feleknek csomagjaik, pénzes leveleik és utalvány összegeik átvételére naponta két órai időtartam áll rendelkezésre.

Ezen órákat, tekintettel a posták érkezésére és a házhoz kézbesítő szolgálat követelményeire, a postahivatali főnök állapítja meg.

6. Ha valamely raktáros fél csomagját a raktárból 3 nap alatt el nem viteti, az neki a rendes 5 krosz kézbesítési díj szedése mellett házhoz kézbesítetik.

7. Rendszerint csakis magának a címzettnek (törvényes képviselőjének), illetve meghatalmazottjának adatik ki a küldemény (pénzösszeg).

Kivételesen, ha címzett e személyes átvételt a postahivatalhoz intézett írásbeli értesítéssel magának fenn nem tartotta, 20 frt értékűt meg nem haladó csomagok, pénzes levelek és utalvány-összegek családja valamely felnőtt tagjának, szállodákban pedig a meghatalmazott portásnak, sőt 20 frt értékűt meg nem haladó csomagok, ha aranyat, ezüstöt, ékszert vagy egyéb drágaságot nem tartalmaznak, címzett háznépe bármely felnőtt tagjának is (cseléd, házmester stb.) kellő aláírásra kiadatnak és ezzel helyesen kézbesítettnek tekintetnek.

Az aláírás ezen esetekben így szól: „N. N. (címzett neve) helyett X. Y. (átvevő aláírása) családtag (esetleg portás, cseléd stb.)“

8. A háznál való kézbesítést (kifizetést) a címzett (jogos átvevő) csomagnál a szállítólevélben, pénzes levél, kézi darab és betétdaraboknál a kézbesítő iven és utalványok meg utánvételeknél az utalványlapon, illetve consignation nyugtázza.

A nyugtázás tintával vagy tintairóval és a keletnek és nevének sajátkezű kiírásával kell hogy történjen. Consignatiós utalványokra, ha a consignatió kellően elismerve van, elégséges a stampigliát rányomni.

A szállítólevél, kézbesítő iven, illetve utalvány (consignatio) aláírás után azonnal visszajár a kézbesítőnek. Címzett csak a szállítólevél (utalvány) szelvényét tarthatja meg.

9. Ha címzett vagy háznépe nincs otthon, vagy a kézbesítés bármely más okból első ízben nem volt lehetséges, de nincsen teljesen kizárva, a kézbesítő a legközelebbi indítással még egyszer megkísérli a háznál való kézbesítést. Már első ízben értesítést hágy a címzettnek, hogy mikor

jön újra; ha a másodszori kísérlet is sikertelen marad, újabb értesítővel tudtára adja címzettnek, hogy küldeménye (utalványa) a postahivatalban még 7 napig rendelkezésére áll.

10. A címzettek nem követelhetik, hogy csomagjaik, pénzes leveleik, postautalványaik vagy utánvételeik csak meghatározott napokon vagy órákban kézbesítenek és addig e hivatalban gyűjtöseknek.

11. Ausztriából, a megszállott tartományokból vagy a külföldről érkező csomagok házhoz kézbesítésénél, ha tartalmuk a szállítólevélben nincsen áruforgalmi statisztika czéljaira megkivánt tüzetességgel nyilvánítva, e kézbesítő kívánhatja, hogy címzett a nyilvánítást pótolja, esetleg e czélra előtte felbontsa és tartalmát megállapítsa.

Kelt Nagy-Becskerekén, 1896. nov. 10 én.

Vudy,
felügyelő.

HIREK.

Tájékoztató.

November 14. Megyei közgyűlés.

November 16. Közig. bizottság.

November 19. Vásár Nagybecskerekén.

Pitzyle Szaniszló egyedüli diplomirozott fogorvos specialista Torontálmegyében. Nagy-Becskerekén Bauerfőle házban Ferencz-József téren. Rendel. naponta.

A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— Személyi hír. Dr. Bernáth Géza, a szegedi királyi ítélőtábla elnöke, ma hivatalos ügyben Nagy-Becskerekre érkezett.

A nagyszentmiklósi — makói vasút. Besenyei Ferencz orsz. gyűl. képviselő és társai a N. Sat-Miklóstól Makón át Hm. Váásrhelyig vezető helyiérdekű vasutvonatra nyert előmunkálati engedélyeket a temesvár — szentmiklósi vasut-társulatra ruházván át, Csongrádmegye állandó választmánya ennek következtében kimondta, hogy a kérdéses vasut kiépítésénél magát többé érdekeltnek nem tekintik az előmunkálati költségekre folyóvá tett hitelt beszünteti. — A kérdéses vasut kiépítésére tudvalevőleg Csongrádmegye Szegeddel együttesen óhajtott volna előmunkálati engedélyt szerezni, miután azonban ezt más kapta meg, Csongrádmegye az érdekeltségtől visszalép. Mint a V. és V. írja, Hmvasárhely ugyanezt fogja tenni.

— A torontálmegyei atletikai klub vasárnap, folyó hó 15-én saját egyleti helyiségében tartja meg rendes évi közgyűlését.

— Esküvő. Tötössy Árpád temes-királyfalvai körjegyző vasárnap esküszik örök hűséget Antonovich Olgának, néh. Antonovich Milán volt nagyszentmiklósi szerb plébános kedves leányának.

— A gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálata a Mikes Gyula kir. főmérnök s állam-építészeti hivatalfőnök elnökelete alatt Szegeden szervezett bizottság által 1896. évi november hó 21-én délután 2¹/₄ órakor kezdve a magyar államvasut szegedi szivattyutelepén fog megtartatni; miről az érdekeltek azon figyelemzetéssel értesítetnek, hogy a vizsga letételére vonatkozó kellően bélyegzett s felszerelt kérvényeiket a fent megnevezett bizottsági elnöknel (Szeged posta-palota) kell megelőzőleg a legkésőbb a ki-tűzött nap déli 12 órájáig benyújtaniok vagy beküldeniok.

— Színházi hír. A legközelebbi színházi ujdonságok közül mindenesetre a legmulatságosabb a Vigécek lesz, a mely darab vetekedik népszerűség tekintetében a Goldstein Számival. Peterdy igazgató már megszerezte az előadási jogát és az előkészületek javában folynak belőle.

— Öngyilkosság. Kossin Rádó szanádi lakos Milos nevű fia már régóta csendes örlétségben szenvedett. Állapota a napokban súlyosabbra fordult, amennyiben különböző uton-módon iparkodott magát a másvilágra beliferálni. Végre sikerült neki hazulról megszökni, ugyanaznap délután zentai halászek fogták ki holttestét a Becke táján a Tiszából. Minden jel arra mutat, hogy a szerencsétlen ember öngyilkossággal vetett véget életének.

— Dinamitrobbanás. Resiczáról táviratozásk, hogy az ottani kőszénbányában nagy szerencsétlenség történt. Egy hatalmas kőszénrteget robbantottak szét dinamittal s két munkás, nem távozván el elég gyorsan a robbantás színhelyéről, borszasztó sérüléseket szenvedett. Az egyik munkás agyráskódásban meghalt, a másik meg elvesztette szemvilágát.

— Márton napja. Minthogy a poéták és poetikus bakfisek megegyeztek abban, hogy a legszebb hónapja az évnek a május, mikor tánczol a verőfény és pocsirtákkal van tele a mező azonképen legrutabb hónap a november, amely sötét, zordon, nyirkos, mint egy sárkózott ember kedélye. Eletkedvirtó eső esik egyre, lélek-fagyasztó szellők sivitognak végig a korán elhomályosuló utcán. Már az első napja is szomorú: a temetők ünnepe; és csak két vidámabb napot tartalmaz a kalendárium. A gyomornak és a leányziveknek ünnepnapját: Mártont, mikor a nevezetes lud kerül az asztalra és Andrást, mikor jövendőbelijét (többnyire uniformisban) álmodja meg az a lány is, kinek később nem jut más, mint egy — kéményseprő. Márton napja immár itt van, nálunk ugyan nincs akkora jelentősége, mint Franciaországban, hol történelmi dátum és az egyházak kegyeletes emléknapja. Magyarországon csupán a Márton ludjáról nevezetes. Ki ne hallott volna erről a tiszteletreméltó állatról? Pedig a legenda eredete nagyon homályos. Midőn ugyanis Szent Mártont püspökké választották, a kegyes férfit szerénységéből a ludak óljába bujt, de azok gágogásukkal elárulták. Ez a monda. A történelmi tény pedig az, hogy a pozsonyi zsidó hitközség évenként Márton napján felcífrázott hímzett ludat visz hódolatul ajándékol a királynak. De micsoda vonatkozásban van a pozsonyi zsidó hitközség a Szent Márton püspökké választásával? ... Ez legalább is rejtélyes. Valaminthogy az is szerfölött titokzatos dolog, hogy miért éppen a Márton ludjáról jósol a magyar paraszt időjárását? Mert az is tény, hogy a magyar köznépi Márton napján öli le és eszi meg a gondosan kihizlalt ludat s annak mellcsontjából meg hátgerinözéből jósol a téli időre. Ha több rajta a vörösség, több lesz a lágy idő, ha pedig nagyobbbrészt fehér, több lesz a hó. Hát az István, Ferencz, János, Péter és Pál ludjai nem alkalmasak ilyen meteorológiai studiumokra? Miért éppen a Márton ludja lesz leveli-béka? Mi a magyarázata ennek a metamorfózisnak? ... Mindezek olyan kérdések, melyek még a magyar tudományos akadémia bölcs döntésére várnak, annál is inkább, mert maguk a Mártonok nem hajlandók hasonló elméltkedésekkel tölteni Márton napját.

— Kifizetetlen rendjelek. Nikita montenegrói fejedelem, mint a „Berl. Börs. Courir“ írja, nemrég mint örömapa, a római notabilitásoknak bökkenűen osztogatta a különböző montenegrói rendjeleket. Az illető kitüntetett urak azonban szomoruan tapasztalták, hogy Nikita pazarul adományozta ugyan fűnek-fának a kis és nagy keresztet, de az adományozó levélhez nem mellékelte magát a rendjelt. Ezeket ő ugyanis Bécsben megrendelte, de nem fizette ki. Az illető ékszerész pedig nem volt hajlandó pénz nélkül rendjeleket szállítani s így sokáig kimaradtak. Most aztán Nikita végre megállapodott részletfizetésben, s az olasz előkelőségek nem-sokára tényleg viselhetik a zöld farkas vagy más exotikus nevű rendjel lovagkereszteit.

— Testvérszereltem. A magyar ohábai (Temesmegye) község kávénénikéinek most olyan anyaguk van, amelyről még hónapok multán is fognak beszólni. A kis községben rettentő dolog történt: vérbűn és gyermekgyilkosság. Birgitzán Pável ottani házas, családos ember, mint nekünk írják, megszerette a tulajdon mostoha hugát, a szép Tanaszie Rózát. A leány, legalább az ő bevallása szerint, semmit sem akart hallani a bátyja szerelméről, mert sajnálta a sógornőjét s a gyermekeket, de végre is a leány elszédült s belement abba a bűnös viszonyba, amelyet két esztendőn keresztül folytatott a mostohabátyjával. A mult hónap végén Tanaszie Róza egy leány-gyermeknek adott életet s hogy eltakarja szégyenét, a szeretője segítségével megölte az újszülöttet. A holttestet elásták a kertben. De Birgitzán felesége, aki már régebbi idő óta sejtett valamit, nyomára jött a dolognak s följelentette férjét és sógornőjét a hatóságnaál. A bűnös szerelmesekeket letartóztatták.

x Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen régen ismert házi szer a pemetefű. Ezen fűnek kivonatából Réthi Béla b. csabai gyógyszerész cukorkát készít, melyben a pemetefű méltán dicéért hatásossága kellemes ízzel párosul. A pemetecukorka minden gyógyszerárban kapható. Egy doboz ára 30 kr.

Irodalom és művészet.

* Az Uj Idők e heti száma a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: „Az eladó lány“, elbeszélés, írta Czöbel Minka. „Olasz földön“, Gárdonyi Géza költeménye. „A negyvenéves férfi“, regény, Tábori Róberttől. „Az eszedi lép lecsapolása“, (nyolcz képpel) írta Wieser Miklós. „Az órainga“, Lyka Károly novellája. A királyi hercegnő sarkantyúi, epizód Mária Dorottya kir. hercegnő ifjúságából, írta egy udvarbölgy. „Elmult“, cikk a kiállítás bezárásáról és a rendes rovatok. — A „Magyar Lányok“ e heti számában a következő elbeszélések és cikkek találjuk: Tábori Róbertné: „A galambölgyben“, elbeszélés. Ábrányi Emil: „Feltámadás“, vers. Juhász Béla: „A magyar leány“, (képpel). Az ezredéves kiállítás madártávlattól, (képpel). Szabóné Illéssy Piroka: „Utóhangok a kiállításról“. Nógrádi Pap Gyula: „Mély csend“, vers. Radnay Róza: „Két leány“, elbeszélés, (folyt.). Mind a két lapból a kiadó hivatal (Andrássy ut 10. szám) kívánatra bárkinek ingyen küld mutatónyomtatványt.

* Costanza a czime annak a jeles olasz regénynek, mely a „Könyves Kálmán“ irod. könyvkeres. részvénytársaság legújabb vállalatában, a Magyar Regénytárban megjelent. A díszes kiállítású első füzet elejéhez a kiadó programot is csatolt, melyben ismerteti a vállalat czélját és irányát, közölve egyúttal azoknak a köteteknek a czimeit is, melyeket eddig a megindított regénysorozat keretébe föl vett. Maga ez a névsor, a melyben helyet foglalnak hazai (Jókai Mór, Tolnai Lajos, Váradi Antal, stb.) kiváló íróink és a külföld (Tolsztoj Leó gróf, Carmen Sylva, Gabriele d'Annunzio stb.) jelesei, elég biztosíték arra, hogy a vállalat sikerüljön; a remek kiállítás, díszes nyomás, a szép kivitelű autotypia utján reprodukált eredeti szövegrajzok pedig bizonyára nagyban hozzájárulnak ezeknek a cínos és szemre is kedves füzeteknek az elterjedéséhez, a melyek már azért is megérdemlik, hogy a művelt magyar közönség a pártfogásába vegye, mert egy egy ilyen 3 ives (48 oldalas) füzet ára 15 kr. A legelső regény, melylyel a vállalat megindult, rendkívül érdekesnek ígérkezik; szerzője, Pierantoni Mancini Grazia olasz író, egy római szenátornek a neje, s Mancini Oliva Beatrix híres költő leánya. Ez a regény, a Costanza, mely lendületes, szép fordításban most jelenik meg először magyarul, olasz nyelven rövid másfél év alatt nyolcz kiadást ért. A drab főhőse tulajdonképen Sarah, a ragyogó szépségű, de szegény kikerestalkedett zsidó leány, a ki szeretne nőül menni Rivara grófhöz, a ki bátyjának Marionak fogyervertára és hajótestis. De a gróf gyermekkori ismerősébe, Costanzába szerelmes, a ki különben elhunyt nagybátyja is neki szánt. Costanzát szereti Mario is, csak hogy mivel szegény, nem meri bevallani szerelmét a gazdag örökösöknek, s visszavonul a gróf előtt, a kinek életével is adós, mert a lissai tengeri csatában ez mentette ki a habokból. Costanza azonban, bár becsüli és szereti a gróft, mint testvérét, szívét Mariónak ajándékozta; Sarah pedig, látva, hogy a gróf nem veszi nőül, a gazdagság és élvezetek utáni vágyban odaveti magát egy gazdag zsidónak, az öreg Ezechielnak, a ki benne egykori ideáljának, Sarah elhunyt nagynénjének képmását imádja. Ezechielt az izgalmak s a vallási fenatimusból sarjadt lelkiismeretfurdalások még a menyegző előtt megölik. Eseményekkel gazdag keretben játszik le a regény meséje, melyben különösen a három férfi: Rivara gróf, Mario és Ezechiel hamleti vívódása érdekel; az emberi szenvedélyek megdöbbentő harcát erősebb vonásokkal és megragadóbb hűséggel még alig rajzolták. Mint az a kiváló olasz regényírónak sikerült. A legelső regénynek ez a gondos megválasztása mindenesetre megerősíti azt az itéletünket, hogy ezt a kiadványt sok tekintetben megkülönböztetett hely illeti meg a hozzá hasonló magyar nyelvű vállalatok között.

A kulisszák mögül.

Szinész nyelv.

Igazgató: Ügyelő! Ha még egyszer villámlás nélkül dörog, ügyelői díját kénytelen leszek lehozni.
Ügyelő: Nem vagyok oka. Ne tessék máskor a 4 krt a kasszánál betiltani, akkor majd villámlik is.

Ügyelő: Felhúzták-e a holdvilágot?
Diszitő: Nem lehetett; a boltos visszavitte belőle a gyertyákat, mert nem voltak kifosztva.

Diszitő: Buda várát holnap nem használhatjuk.
Rendező: Miért?
Diszitő: Még Vásárhelyen összeázott.

Rendező: Diszitő! Furja oda a templom tornyát a levegőhöz, hogy ne mozogjon az a rongyos város,

A. Nem jössz vacsorálni?

B. Most még nem lehet, mert a második felvonás végén meg kell halnom.

Nagyot mondott.

A tegnapi előadás után egy nagyobb társaság vetődött egyik kávéházba. Egy színész, ki nagy mondásairól ismeretes, azzal kezdett dicsekedni, hogy ő már tizenhat éves korában énekelt nagy pártikat.

— No, most egy kicsit elvetted a súlyot! — támadták rá.

— Komolyan mondom nektek, hogy énekeltem és pedig teljes sikerrel; — ki is hívtak.

— Ugyan, tégy bolonddát mást, én el nem hiszem, vág szavába egy mindenben kételkedő uri ember.

— Pedig az úgy volt! Hatszor egymásután kihívtak —

Kétkedve néztünk komoly arczába.

— Igen, igen, — folytató — a hitelezőim — az öltözöböl.

Mi pedig nem kételkedtünk tovább egy perczig sem.

Igazmondás.

A. Amerikában voltam egy színházban, amely oly nagy volt, hogy minden színész arca elé nagyító lencse volt akasztva, hogy az utolsó sorban ülők is láthassák játékat.

B. Ez mind semmi. Bengáliában jártomban egy akkora színházban voltam, hogy a nézőtér végén ülőknek csak negyedórával az előadás kezdete után kellett bemenniök.

A. Hogy-hogy?

B. Addig tartott, míg a hang a színpadról odáig ért.

Szinház.

Tiltott gyümölcsök.

A francia vigjátékirók egyik kedvenc tárgya: kigunyolni azokat a törvényeket, melyek az emberi gyöngék ellen irányulnak. Ez képezi alapját, hogy egyebet ne említsünk a híres „Váljunk el“-nek s ugyanaból a szempontból írták meg Hennequin és Millaud a tiltott gyümölcsökről szóló vigjátékukat, mely tegnap először került színpadra Nagybecskerekben. A francia törvényhozók a 330. § ban kimondták, hogy nyilvános helyen mindennemű szerelmeskedések tilosak. A párisiak ugyanis előszeretettel a muzzeumokat és könyvtárakat használják fel találkozási helyül, ami feltűnt a rendőrségnek is. A tegnapi előadott vigjáték is két pár körül forog, melyet egy Argus szemű teremőr a csók kísérelteténél megcsap „az assyriai teremben“ és bekiérettet a rendőrséghez. Ebből aztán a legkacagatóbb komplikációk fejlődnek, annyival is inkább, mivel Duplan ur és neje is szerepelnek a négy kompromittált között, még pedig úgy, hogy férj és feleség, kik néhány hónap óta elválva élnek, mással mással szórakoztak. A vége természetesen az, hogy férj és feleség kibékülnek és kinevetik a vén fiskálist, kinek nejjével Duplan ur ama bizonyos napon megkísérelte az első csók bűvös édességét.

Az előadással teljesen meg lehetünk elégedve. A jókedvű, szellemes darabot a szereplők nem mindennapi passzióval játszották s majdnem mindegyik kivetheti a részét abból az általános jókedvből, mely tegnap a nézőtérben uralkodott. Főképp Miklósi, Nyitrai és Havasi minden szavukkal megnevettették a — fájdalom — igen csekély számú közönséget. A nők közül Peterdyné, Tuboly Klementin és Göcz Aranka érdemelnek feltétlen dicséretet. A többi szerepekben Kalmár, Sárdy és Koncz nyújtottak elismerésre méltó alakításokat.

Ugyan mikor fogja a nagyérdemű t. cz. színházlátogató közönség belátni, hogy sokkal érdemesebb a vigjátékokat megnézni, mint az unos untig ismételt operettelőadásokat pártolni? Pedig innen-onnan rálehetne jönni, hogy a vigjáték inkább érdemi meg a pártolást.

Legújabb hírek.

Királyunk és a bolgár hadügy-miniszter.

Budapest, november 10. Nagy szenzációt keltett a politikai körökben az a hír, hogy királyunk gyémántokkal ékített, nagy értékű keretbe foglalt arczképet

küldte meg igen megleghangu kézírata kapcsán Petrov bolgár hadügyminiszternek. A hír annyira valószínűtlenné látszott, hogy azt egynémely oldalról czáforgatni igyekeztek. Mint azonban Szófiából táviratozák, a bolgár hadügyminisztert ért kitüntetés csakugyan megfelel a valónak. Ferdinánd bolgár fejedelem diplomáciai uton sietett ezt megköszönni, kijelentvén, hogy e kiváló kegyben nem csupán a hadügyminiszterének, de az egész bolgár hadseregnek kitüntetését látja.

Takács Zoltán megőrült.

Budapest, nov. 10. A leszámítoló bank kárára elkövetett huszezer forintos csalás szomorú hőse, a két Berecz-testvér fölbujtója: Takács Zoltán dr., a szegedi csillagbörtönben, ahol negyedfél évi börtönbüntetését tölti, megőrült. Takács Zoltán drt egyelőre a börtön kórházába vitték megfigyelésre.

Zavargások Macedóniában.

Athén, nov. 10. Lepolioti bandavezér, aki ujabban egy bandával Macedóniába tört be, szombaton a határtól három órányira megütközött a török csapatokkal. A tüzelést tisztán hallották néhány görög helységben, melyeknek lakosai a magaslatokon gyűltek egybe, hogy figyelemmel kísérik a harcot. Ugy a törökök, mint a felkelők nagy veszteségeket szenvedtek.

Rémes öngyilkosság.

Nápoly, november 10. Nápoly egyik legtekintélyesebb hölgye, Mersinger Adél asszony, Calenda miniszter unokahuga, irtózatossá várt veget életének. Petrólummal öntötte le ruháit, aztán meggyújtotta azokat. Mikorára megtalálták, teste már félig ézszesenedett. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Török-örmény vérengzések.

Filippopolj, nov. 10. Konstantinápolyi jelentések szerint, ott híre jár, hogy Evesei községben Casarea mellett zavargások törtek ki, mely alkalommal a törökök száz örményt megöltek és számos örmény házat kifosztottak. A hatóságok erőfeszítései daczára sem sikerült az erőszakoskodásoknak véget vetni.

Táviratok.

A kecskeméti választáshoz.

Budapest, nov. 11. (A „Torontál“ er. távirata.) Kecskemétről jelentik: Aholnapi választásra nagy izgalmak között készülnek. Mindkét jelölt, Nagy Mihály (sz.) és Zichy Nándor (np.) ideérkeztek. Bartók Lajost szintén ma várják, ki állítólag volt híveit a kormánypárthoz való csatlakozásra fogja felhívni. Minden valószínűség szerint a küzdelem Zichy bukásával fog végződni.

Választás Balassa-Gyarmaton

Budapest, nov. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Miután Latkóczy államtitkár a halasi mandátumot tartja meg, Balassa-Gyarmaton új választás lesz. Az eddigiek szerint a szabadelvűpárt jelöltjeként Daniel Pált, a nemzeti párt jelöltjeként pedig Zselénszky Róbert gróftot emlegetik.

A belga miniszterválaság.

Budapest, nov. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Antwerpenből hivatalosan is megerősítik Brassina belga hadügyminiszter lemondásának hírét, ki tudvalevőleg azért kérte elbocsátását, mert a minisztertanács a hadügyminiszter által szerkesztett katonai reformjavaslatokat elvetette.

A bombayi zavargások.

Budapest, nov. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bombay keletindiai angol tartományban a zavargások ma folytatódtak; a rendőrség azonban idejekorán közbelépve, a nagyobb fosztogatásoknak gátat vetett.

Kiadó bolthelyiség és lakás.

A Rákóczy- és Mária-Terézia-utca sarkán lévő, vegyeskereskedésül használt bolt-helyiség, az ahhoz tartozó lakással és mellékkeliségekkel együtt 1897. évi május hó 1-től kezdődőleg bérbe adandó. Tudakozódhatni Virágh Vilmos háztalajdonosnál. 1017-3.3

6522. tkv. szám. 1896.

1049-1.1

Árverési hirdetmény.

A perlaszi kir. jbiróság, mint tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Winter J. L., illetve engedményese Leményi János végrehajthatónak Leményi János és társai vjhajtást szenvedettek elleni 26 frt 50 kr. tőke követelés, ennek 1877. évi augusztus hó 20. napjától járó 6% kamatai, 31 frt 90 kr. már megállapított és még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 144. § a alapján s 146. §. illetve 187. §-a értelmében 1896. évi december hó 2. napján d. e. 9 órakor Tomasevác községi házában, az ezen kir. jbiróság területén fekvő Tomasevác községe 1227. sz. tkvben foglalt következő ingatlanok, u. m.:

1. 48 hrsz. 1 dűlőbeli 2 hold szántó 393 frt.

2. 48 hrsz. 2 dűlőbeli 2 hold szántó 308 frt.

3. 48. hrsz. 3 dűlőbeli 2 hold szántó 393 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett külön-külön el fognak árvereztetni; ezen árverésen a fenti ingatlanok az utóajánlat tevő által ajánlott 165 frt, 165 frt és 165 frt vételáron alól eladatni nem fognak.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10% készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzül letenni.

Vevő pedig köteles a vételért 2 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt a másodikat, melybe a bánatpénz is betudatik u. a. naptól 30 nap alatt az árverés napjától számított 6% kamattal együtt lefizetni.

A kir. jbiróság tkvi oszt. Perlaszon, 1896. október 20.

Tóth,
kir. aljásbiró.

1040. szám. B. v. k. 1896.

Árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, miszerint a tekintetes nkikirdai kir. törvényszék 1895. évi 11450. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbiróságnak 1895. évi 20748. szám alatt kelt végzése folytán

Marienfeldi takarékpénztár részére, Muzslyai Lipót és Piroška nbecskereki lakosoknál 1974 frt és jár. iránti kielégítési végrehajtás utján 1895. évi július hó 23-án lefoglalt 564 frtra becsült butorok és könyvekből álló ingóknak alperesek lakásán N.-Becsckereken birói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1896. évi november hó 25-ik napján délelőtti 10 órára tűzött ki.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t. cz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasítani.

Kelt Nagybecskereken, 1896. évi november 3-án.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

1053-1.1

4883. tkv. szám. 1896.

1050-1.1

Árverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. jbiróság mint tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Szabó Mihály végrehajthatónak Özv.

Vijatov szül. Jovanov Káta és társai tomaseváci lakos végrehajtást szenvedettek elleni 300 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi márczius hó 20. napjától járó 5% kamatai, 18 frt 95 kr perbeli, 10 frt 35 kr megállapított jelenlegi és még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 144. § a alapján s 146. és 156. §§-ai értelmében 1896. évi december hó 2-ik napján d. e. 9 órakor Tomasevác községi házában, az ezen kir. járásbiróság területén fekvő Tomasevác községe 20. sz. tkvben foglalt következő ingatlanok, u. m.:

22. sz. ház és 800 □-öl házhely egészben 280 frt; 75. hrsz. 1. dűlő 2 hold szántó fele 300 frt 50 kr; 75. hrsz. 2. dűlő 3 hold szántó fele 300 frt 50 kr; 75. hrsz. 3. dűlő 3 hold szántó fele 303 frt 50 kr; 75. hrsz. 4. dűlő 3 hold szántó fele 171 frt; 75. hrsz. 5. dűlő 5 hold kaszáló fele 281 frt; 19. hrsz. 945 □-öl szőlő egészben 124 frt; 19. hrsz. 200 □-öl kert egészben 23 frt; hrszám nélküli 100 □-öl kert egészben 12 frt; 15 hrsz. 5. dűlő 2⁸⁰⁰ hold kaszáló fele 139 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett külön-külön el fognak árvereztetni, ezen árverésen magasabb ígért hiányában a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénz fejében letenni.

A kir. jbiróság tkvi oszt. Perlaszon, 1896. évi szeptember hó 10-én.

Tóth,
kir. aljásbiró.

◆ Telefon 35. szám. ◆

◆ Telefon 35. szám. ◆

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585/II. szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkívül valódi szagtalan

porosz kőszén

Wildenscheinsegen-Richterhof-féle bányából.

1014-52.7

Torontáli helyi érdekű vasutak.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a modern kor igényeinek megfelelő módon berendezett

javitó-műhelyünk

mindennemű

gazdasági és egyéb iparigépek és gépészeti berendezések

szakszerű és jutányos javítását és helyreállítását elvállalja.

Bővebb felvilágosításokkal az alulírott üzletgazgatóság vagy a műhelyfőnökség készséggel szolgál.

Az üzletgazgatóság.

858-x.10